četvrtak, 11. ožujka 2021.

P9_TA(2021)0088

Sukob u Siriji – deset godina nakon ustanka

Rezolucija Europskog parlamenta od 11. ožujka 2021. o sukobu u Siriji – deset godina nakon ustanka (2021/2576(RSP))

(2021/C 474/14)

Europski parlament,

— uzimajući u obzir svoje prethodne rezolucije o Siriji, posebno Rezoluciju od 15. ožujka 2018. o stanju u Siriji [1], Rezoluciju od 18. svibnja 2017. o strategiji EU-a za Siriju [2], Rezoluciju od 4. srpnja 2017. o kršenjima ljudskih prava u kontekstu ratnih zločina i zločina protiv čovječnosti, uključujući genocid [3], Rezoluciju od 24. listopada 2019. o turskoj vojnoj operaciji na sjeveroistoku Sirije i njezinim posljedicama [4], Rezoluciju od 26. studenog 2019. o pravima djece povodom 30. obljetnice Konvencije UN-a o pravima djeteta [5] i Rezoluciju od 17. studenoga 2011. o potpori EU-a Međunarodnom kaznenom sudu [6],

— uzimajući u obzir izjavu Vijeća EU-a za vanjske poslove od 6. ožujka 2020. i najnovije zaključke Vijeća EU-a o Siriji od 14. listopada 2019., 16. travnja 2018. i 3. travnja 2017.,

— uzimajući u obzir prethodne izjave o Siriji potpredsjednika Komisije / Visokog predstavnika Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku, uključujući izjavu iz veljače 2020. o humanitarnom pristupu u Idlibu, izjave od 13. siječnja 2020. i od 26. rujna 2019. o Siriji te izjavu od 9. listopada 2019. o najnovijem razvoju događaja na sjeveroistoku Sirije,

— uzimajući u obzir Provedbenu odluku Vijeća (ZVSP) 2021/30 od 15. siječnja 2021. o provedbi Odluke 2013/255/ZVSP o mjerama ograničavanja protiv Sirije [7], kojom je novi sirijski ministar vanjskih poslova uvršten na popis sankcija EU-a, te uzimajući u obzir odluke Vijeća o mjerama ograničavanja protiv Sirije,

— uzimajući u obzir strategiju EU-a za Siriju usvojenu 3. travnja 2017. i Zaključke Vijeća o regionalnoj strategiji EU-a za Siriju i Irak i o opasnosti od ISIL-a/Daiša usvojene 16. ožujka 2015.,

— uzimajući u obzir zajedničku izjavu UN-a i Europske unije, kao supredsjedateljâ 4. Briselske konferencije „Potpora budućnosti Sirije i regije" održane 30. lipnja 2020.,

— uzimajući u obzir prethodne izjave glavnog tajnika UN-a o Siriji, uključujući izjave njegovog glasnogovornika od 1. i 18. veljače 2020.,

— uzimajući u obzir najnoviju izjavu posebnog izaslanika UN-a za Siriju Geira O. Pedersena upućenu Vijeću sigurnosti UN-a 22. siječnja 2021.,

— uzimajući u obzir rezolucije Vijeća sigurnosti UN-a relevantne za Siriju od 2011., a posebno Rezoluciju Vijeća sigurnosti UN-a 2254 (2015) o odobravanju plana za mirovni proces u Siriji, Rezoluciju Vijeća sigurnosti UN-a 2249 (2015) o Islamskoj državi u Iraku i Siriji i Rezoluciju Vijeća sigurnosti UN-a 2533 (2020) o obnovi graničnog prijelaza Bab al-Hawa do 10. srpnja 2021. u svrhu pružanja humanitarne pomoći,

— uzimajući u obzir najnovija izvješća Neovisne međunarodne istražne komisije za Siriju koja su podnesena UNHCR-u 1. ožujka 2021.,

---

[1] SL C 162, 10.5.2019., str. 119.
[2] SL C 307, 30.8.2018., str. 117.
[3] SL C 334, 19.9.2018., str. 69.
[4] Usvojeni tekstovi, P9_TA(2019)0049.
[5] Usvojeni tekstovi, P9_TA(2019)0066.
[6] SL C 153 E, 31.5.2013., str. 115.
[7] SL L 12 I, 15.1.2021., str. 3.

— uzimajući u obzir Rezoluciju Opće skupštine UN-a 71/248 od 21. prosinca 2016. o uspostavi međunarodnog, nepristranog i neovisnog mehanizma za pomoć u istrazi i kaznenom progonu osoba odgovornih za najteže zločine prema međunarodnom pravu počinjene u Siriji od ožujka 2011.,

— uzimajući u obzir izjavu UNICEF-a od 28. veljače 2021. o sigurnoj reintegraciji i repatrijaciji sve djece u kampu al-Hol i diljem sjeveroistoka Sirije te izvješće UNICEF-a o humanitarnoj situaciji u cjelokupnoj Siriji 2020. od 2. veljače 2021.,

— uzimajući u obzir da je 2011. osnovano Tajništvo Mreže EU-a za genocid koja se bavi istragom i kaznenim progonom genocida, zločina protiv čovječnosti i ratnih zločina pod okriljem Eurojusta,

— uzimajući u obzir Zajedničko stajalište Vijeća 2003/444/ZVSP od 16. lipnja 2003. o Međunarodnom kaznenom sudu ([8]), njegov Akcijski plan iz 2004. za Međunarodni kazneni sud o postizanju univerzalne ratifikacije i implementacije te revidirani Akcijski plan EU-a iz 2011.,

— uzimajući u obzir Rimski statut Međunarodnog kaznenog suda,

— uzimajući u obzir instrumente UN-a za ljudska prava kojih je i Sirija potpisnica, uključujući Konvenciju protiv mučenja i drugih oblika okrutnog, neljudskog ili ponižavajućeg postupanja ili kažnjavanja,

— uzimajući u obzir Priopćenja iz Ženeve iz 2012. i 2014. koja je podržao UN,

— uzimajući u obzir Ženevsku konvenciju iz 1949. i njezine dodatne protokole,

— uzimajući u obzir Konvenciju UN-a o zabrani razvijanja, proizvodnje, gomilanja i korištenja kemijskog oružja i o njegovu uništenju,

— uzimajući u obzir Konvenciju UN-a o sprečavanju i kažnjavanju zločina genocida od 9. prosinca 1948.,

— uzimajući u obzir članak 132. stavke 2. i 4. Poslovnika,

A. budući da je krajem veljače 2011. sirijski režim uhitio, pritvorio i mučio sirijsku djecu u Derai zbog toga što su na gradskim zidovima ispisali grafite kojima su kritizirali predsjednika Bašara al Asada; budući da su 15. ožujka 2011. tisuće Sirijaca u Derai i Damasku izašle na ulice u rekordnom broju tražeći demokratske reforme, puštanje na slobodu političkih zatvorenika, okončanje mučenja, poštovanje ljudskih prava i vladavine prava, organizaciju slobodnih i pravednih izbora i kraj korupcije; budući da su se prosvjedi sa širokom podrškom stanovništva nekoliko godina širili zemljom, iz velikih gradova kao što su Homs, Hama, Idlib i četvrti Alepa i Damaska u manje gradove kao što su al Hasaka na sjeveroistoku i Kafr Nabl na sjeverozapadu;

B. budući da se u sirijskom ustanku 2011. očitovala sirijska etnička i vjerska raznolikost te je on okupio vođe svih etničkih i vjerskih skupina iz svih pokrajina te zemlje;

C. budući da je sirijski režim na legitimne demokratske težnje svojeg naroda odgovorio posvemašnjom brutalnošću koju su vršili pripadnici sirijskih snaga sigurnosti i savezničkih paravojnih postrojbi pod njihovim zapovjedništvom; budući da je više od 500 000 ljudi ubijeno, a više od milijun ranjeno; budući da je, prema podacima Sirijske mreže za ljudska prava, od ožujka 2011. ubijeno više od 230 000 civila, od kojih je 88 % stradalo od strane sirijskog režima, 3 % od strane ruskih snaga, 2 % od strane Daiša i 2 % od strane naoružanih oporbenih skupina; budući da je više od 15 000 civila mučeno do smrti, od kojih 99 % u zatvorima pod kontrolom režima; budući da je otada više od 150 000 civila odvedeno pod prisilom te se i dalje nalazi u pritvoru, pri čemu njih 88 % drži sirijski režim, 6 % ISIL/Daiš, a 3 % naoružane oporbene skupine; budući da je otada više od 3 400 zdravstvenih radnika prisilno odvedeno ili pritvoreno, a sirijski je režim odgovoran za 98 % tih slučajeva;

([8]) SL L 150, 18.6.2003., str. 67.

D. budući da su strane u sukobu, uključujući vladine snage i njihove saveznike, protuvladine oružane skupine i terorističke organizacije s popisa UN-a kao što je ISIL/Daiš u različitoj mjeri počinile teška kršenja ljudskih prava, uključujući ratne zločine i zločine protiv čovječnosti; budući da su taktike brutalnog režima i džihadista bile usmjerene na uništenje umjerenih i prodemokratskih snaga; budući da počinitelji tih zločina moraju za njih odgovarati;

E. budući da sirijski režim izvršava napade kemijskim oružjem, raketama Scud, konvencionalnom artiljerijom i zrakoplovnim bombama, kao i bombama bačvama, kazetnim bombama i zapaljivim bombama na gusto naseljene civilne zone kao što su Homs, Hama i istočni Alep; budući da je mirnim prosvjednicima koji su ozlijeđeni u pucnjavi sirijskih snaga sigurnosti uskraćena liječnička pomoć i da su mučeni do smrti u vojnim bolnicama i centrima za pritvor u cijeloj zemlji, što dokazuje izvješće Caesar koje je Francuska predstavila Vijeću sigurnosti UN-a u svibnju 2014.; budući da je redovita praksa da se obiteljima ne dopušta pokapanje pokojnika na grobljima; budući da su cijeli gradovi bili pod opsadom i stanovništvo u njima namjerno izgladnjivano; budući da su provedene kolektivne kazne, izvansudska pogubljenja i višestruki masakri stotina muškaraca, žena i djece u ruralnim gradovima, kao što je bio slučaj u svibnju 2012. u Houli; budući da je Istražna komisija UN-a o Siriji izvijestila o tome da sirijske režimske snage i njihove paravojne postrojbe sustavno koriste silovanje i druge oblike seksualnog nasilja kao oružje u ratu;

F. budući da je UN pokrenuo niz inicijativa u okviru mandata svojih posebnih izaslanika kako bi se postigao prekid vatre između svih strana, oslobodili pritvorenici, zajamčio pristup humanitarne pomoći svim dijelovima zemlje, zaštitili novinari i nevladine organizacije te pokrenuo uključiv dijalog radi postizanja političkog rješenja sukoba koji je uslijedio nakon 2011.; budući da su taj proces i rad Sirijskog ustavnog odbora pod mandatom UN-a i dalje u zastoju;

G. budući da je u listopadu 2019. pod pokroviteljstvom posebnog izaslanika UN-a za Siriju i u skladu s Rezolucijom Vijeća sigurnosti UN-a br. 2254 (iz 2015.) osnovan Sirijski ustavni odbor s mandatom za pronalazak političkog rješenja sukoba u Siriji; budući da je Sirijski ustavni odbor, unatoč svojim strukturnim nedostacima i stalnom otporu Asada prema konstruktivnoj suradnji unutar njega, i dalje ključan alat za postizanje mirnog političkog rješenja sukoba;

H. budući da je Rusija, uz potporu Kine, od 2011. uložila veto na 16 rezolucija Vijeća sigurnosti UN-a, među ostalim na onu o upućivanju sirijskog slučaja Međunarodnom kaznenom sudu (MKS) i o povećanju pristupa humanitarnoj pomoći; budući da Iran i Hezbollah izravno podupiru sirijski režim represije nad civilima; budući da Rusija od 2015. izdvaja logističke, diplomatske i financijske resurse za opsežnu vojnu intervenciju ruskih zračnih snaga kojom se podupire sirijski režim;

I. budući da Turska od 2016. izravno intervenira u Siriji kako bi okupirala sjeverne dijelove te zemlje, koji se uglavnom sastoje od enklava sirijskih Kurda, među ostalim invazijom područja koja su pod kontrolom sirijskih demokratskih snaga (SDF) u listopadu 2019.; budući da je nekoliko država članica EU-a, kao odgovor na te mjere Turske, službeno obustavilo prodaju oružja Turskoj;

J. budući da je Turska, prema navodima država supredsjedateljica OESS-ove skupine iz Minska, prebacila sirijske plaćenike u Gorski Karabah;

K. budući da globalna koalicija nastavlja svoje napore u Iraku, Siriji i cijelom svijetu kako bi osujetila planove ISIL-a/Daiša i aktivnosti njegovih ogranaka i mreža:

L. budući da su EU i njegove države članice 2012. prekinuli diplomatske odnose sa sirijskim režimom; budući da je EU u prosincu 2012. zatvorio svoju Delegaciju u Damasku nakon što su početkom 2012. zatvorena veleposlanstva država članica;

M. budući da je Vijeće 2011. donijelo sankcije protiv pojedinaca i subjekata koji su sudjelovali u represiji nad civilima i da su te sankcije otad proširene radi postizanja političkog rješenja na temelju pregovora; budući da te sankcije obuhvaćaju iznimke u vezi s humanitarnom pomoći;

N. budući da je odgovor sirijskog režima na ustanak doveo do uništenja gospodarske i društvene strukture Sirije; budući da je kolaps sirijske funte pogoršan raspadom libanonskog gospodarstva od 2019. te globalnim ekonomskim posljedicama pandemije bolesti COVID-19 od ožujka 2020.; budući da se trošak osnovnih namirnica od 2019. povećao za više od 100 %;

O. budući da je Sirija pod jakim međunarodnim pritiskom u listopadu 2013. potpisala i ratificirala Konvenciju o kemijskom oružju nakon što je izvršila dotad najteže napade kemijskim oružjem na civilnu zonu istočno od Damaska u istočnoj Guti; budući da je tim za istragu i utvrđivanje počinitelja Organizacije za zabranu kemijskog oružja (OPCW) utvrdio da je sirijski režim otad više puta koristio kemijsko oružje za napade na civile; budući da je u srpnju 2020. izvršno vijeće OPCW-a još jednom službeno zatražilo da sirijski režim prijavi svoje objekte za proizvodnju kemijskog oružja;

P. budući da je sukob otjerao gotovo 7 milijuna ljudi u izbjeglištvo te više od 13 milijuna ljudi u Siriji učinio ovisnima o humanitarnoj pomoći, uključujući 6 milijuna žena i djece, dok broj interno raseljenih osoba iznosi 6,8 milijuna, a više od 3 milijuna osoba živi u teško dostupnim opkoljenim područjima; budući da su samo prošle godine humanitarne potrebe porasle za 20 %, pri čemu dodatnih 4,5 milijuna Sirijaca pati zbog nesigurnosti opskrbe hranom, a 90 % Sirijaca živi ispod granice siromaštva; budući da je pristup humanitarnoj pomoći za cjelokupno potrebito stanovništvo i dalje od presudne važnosti i da 40 % sirijskog stanovništva živi u područjima koja nisu pod kontrolom vlade; budući da je, uz važnost opće zdravstvene skrbi za stanovništvo, pandemija bolesti COVID-19 ukazala i na ključnog prekograničnog pristupa sjeverozapadnoj i sjeveroistočnoj Siriji; budući da su zima i poplave koje su uslijedile pogodile oko 121 000 osoba na 304 lokacije interno raseljenih osoba na sjeverozapadu Sirije, što je dodatno otežalo situaciju već ionako iznimno ranjivom stanovništvu; budući da je sirijska vlada nastavila nametati stroga ograničenja na isporuku humanitarne pomoći u područjima pod njezinom kontrolom te u drugim dijelovima zemlje;

Q. budući da je oko 12 000 stranih državljana, uglavnom osumnjičenih za izravne ili neizravne veze s ISIL-om/Daišom, pritvoreno u sedam zatvora kojima upravljaju sirijske demokratske snage na sjeveroistoku Sirije; budući da se 9 000 njih nalazi u logoru Al-Hol, najvećem sirijskom kampu, u kojem je smješteno ukupno 64 000 osoba, uglavnom obitelji povezanih s ISIL-om/Daišem, od kojih 9 % čine žene i djeca, uključujući građane EU-a; budući da su trenutačni uvjeti vrlo zabrinjavajući, posebno nakon nedavnih ubojstava zabilježenih od početka ove godine;

R. budući da je sukob imao posebno ozbiljan utjecaj na živote i ljudska prava djece u Siriji; budući da je prema informacijama Sirijske mreže za ljudska prava ubijeno više od 29 500 djece, od kojih 78 % od strane sirijskog režima i iranskih paravojnih postrojbi, 7 % od strane ruskih snaga i 3 % od strane Daiša; budući da je više od 2,6 milijuna djevojčica i dječaka napustilo svoje domove te je interno raseljeno i da je na mentalno zdravlje mnoge sirijske djece duboko utjecala te i dalje utječe sušta okrutnost sukoba; budući da se djecu u Siriji dovodi u opasnost od apatridnosti jer ih se ne može upisati u matične knjige rođenih te im se ne mogu izdati identifikacijske isprave; budući da milijuni djece godinama ne pohađaju školu, a trenutno je njih 2,8 milijuna van školskog sustava u Siriji;

S. budući da su kontinuirani napadi na zdravstvene ustanove desetkovali sirijski zdravstveni sustav, zbog čega se Sirijci ne mogu nositi s izazovima koje donosi kriza uzrokovana bolešću COVID-19; budući da u Siriji radi manje od 64 % bolnica i 52 % centara primarne zdravstvene zaštite; budući da je, prema podacima Svjetske zdravstvene organizacije (WHO), iz zemlje pobjeglo 70 % zdravstvenih radnika;

T. budući da su periodični napadi na zdravstvene ustanove karakteristični za sirijski sukob od njegova samog početka i da se njima eklatantno krši međunarodno humanitarno pravo te da su se nastavili 2020. tijekom pandemije; budući da međunarodna zajednica tijekom posljednjeg desetljeća sve više prepoznaje sustavnu prirodu napada na zdravstvene ustanove u Siriji, no da ne može jasno utvrditi odgovornost za njih unatoč rezolucijama Vijeća sigurnosti UN-a 2139 (2014) i 2286 (2016); budući da je glavni tajnik UN-a osnovao unutarnji istražni odbor UN-a koji je istražio ograničen broj incidenata u sjeverozapadnoj Siriji između rujna 2019. i travnja 2020.;

U. budući da borci za ljudska prava i stručnjaci u području humanitarne pomoći i dalje izražavaju zabrinutost u pogledu sigurnosti i zaštite povratnika i raseljenih osoba s obzirom na uvjete u mnogim područjima zemlje te postavljaju pitanja o pristupu sirijske vlade političkom pomirenju;

V. budući da su EU i njegove države članice od 2011. za Sirijce u Siriji i susjednim zemljama mobilizirale 20 milijardi eura za humanitarnu i stabilizacijsku pomoć te pomoć za mjere otpornosti; budući da je EU pokrenuo konferencije o podršci Siriji koje su se četiri uzastopne godine (2017. – 2020.) održavale u Bruxellesu te petu Briselsku konferenciju koja se treba održati 29. i 30. ožujka 2021.;

W. budući da je rezolucijom Vijeća sigurnosti UN-a 2533 (2020) od 11. srpnja 2020. o prekograničnoj pomoći obnovljen samo granični prijelaz Bab al-Hawa na razdoblje od jedne godine, do 10. srpnja 2021., čime su zatvoreni granični prijelazi Bab al-Salam, al-Jarubiyah i al-Ramtha;

X. budući da su od 2011. godine milijunima Sirijaca oduzeta prava vlasništva novim sirijskim zakonima o vlasništvu usmjerenima protiv onih koji izbjegavaju služenje vojnog roka ili pobjegnu iz zemlje bez prethodnog odobrenja;

Y. budući da je Golanska visoravan sirijski teritorij i da se od 1967. nalazi pod okupacijom izraelske države;

Z. budući da su za vrijeme trajanja sukoba različite strane počinile brojne napade na kulturnu baštinu, uključujući uništavanje i pljačkanje arheoloških nalazišta koje je počinio ISIL/Daiš, te ravnanje sa zemljom, pljačkanje i uništavanje arheoloških nalazišta i jezidskih svetišta i grobova u Afrinu koje je počinila sirijska nacionalna vojska;

AA. budući da se u Rimskom statutu Međunarodnoga kaznenog suda, koji su potpisale i ratificirale sve države članice EU-a, potvrđuje da najteži zločini koji se tiču međunarodne zajednice u cjelini, a posebno genocid, zločini protiv čovječnosti i ratni zločini, ne smiju ostati nekažnjeni;

AB. budući da su sve države članice do 2009. već ratificirale Rimski statut Međunarodnog kaznenog suda; budući da je Vijeće 2011. osnovalo Tajništvo Mreže EU-a za genocid koja se bavi istragom i kaznenim progonom genocida, zločina protiv čovječnosti i ratnih zločina pod okriljem Eurojusta; budući da se EU u europskoj strategiji za Siriju poziva da potiče preuzimanje odgovornosti za ratne zločine počinjene u Siriji radi olakšavanja procesa nacionalnog pomirenja i tranzicijske pravde;

AC. budući da je zajednički istražni tim pod vodstvom tijela kaznenog progona i pravosudnih tijela u Francuskoj i Njemačkoj 2018. okupljen prvi put kako bi se olakšalo uhićivanje i kazneni progon sirijskih ratnih zločinaca nakon objave izvješća Caesar o sustavnom izgladnjivanju i mučenju desetaka tisuća žena i muškaraca u sirijskim centrima za pritvor od 2011.;

1. podupire demokratske težnje sirijskog naroda, koji je prije deset godina, 15. ožujka 2011., mirno prosvjedovao tražeći demokratske reforme u Deraai, Damasku i ostatku zemlje; odaje počast žrtvama represije i sukoba u Siriji, čiji je broj narastao na 500 000 od početka narodnog ustanka; vjeruje da budućnost Sirije treba biti u rukama sirijskog naroda; izražava svoju potporu jedinstvu, suverenosti i teritorijalnoj cjelovitosti sirijske države i njezina naroda;

2. izražava duboku zabrinutost zbog trajnog političkog zastoja i pohvaljuje napore posebnog izaslanika UN-a Geira O. Pedersena da pronađe političko rješenje za sukob; dijeli zabrinutost posebnog izaslanika zbog izostanka bilo kakvog napretka; ponovno potvrđuje da se održivo rješenje sirijskog sukoba ne može postići vojnim putem; jednako je zabrinut zbog gospodarskog kolapsa i katastrofalne humanitarne krize koji pogađaju Siriju;

3. iskazuje potporu Rezoluciji Vijeća sigurnosti UN-a 2254 iz 2015. o uspostavi procesa ustavne reforme pod vodstvom Sirije; duboko žali zbog nedovoljnog angažmana sirijskog režima unatoč opetovanim inicijativama i spremnosti predstavnika sirijske oporbe da pregovaraju sa sirijskim režimom pri sastavljanju novog sirijskog Ustava; u tom pogledu naglašava potrebu za uspostavom mehanizma pod vodstvom UN-a za praćenje i provjeru prekida vatre te za izvješćivanje o njemu;

4. protivi se normalizaciji diplomatskih odnosa sa sirijskim režimom sve dok ne dođe do bitnog napretka na terenu u Siriji, uz jasan, održiv i vjerodostojan angažman u uključivom političkom procesu; smatra da predstojeći predsjednički izbori 2021. u Siriji nemaju nikakav oblik kredibiliteta u očima međunarodne zajednice u trenutačnom kontekstu; oštro osuđuje posjete zastupnika u Europskom parlamentu sirijskom režimu i naglašava da ti zastupnici ne predstavljaju Europski parlament;

5. izražava žaljenje zbog toga što su neki akteri ometanjem ženevskog procesa dodatno podijelili već fragmentiranu sirijsku opoziciju;

6. oštro osuđuje sva zlodjela i kršenja ljudskih prava i međunarodnog humanitarnog prava, posebno ona koja su počinili Asadov režim, ali i ruski, iranski i turski akteri, te poziva Rusiju, Iran i Hezbolah da povuku sve snage i zamjenske snage pod njihovim zapovjedništvom, s izuzetkom onih koje sudjeluju u međunarodnim snagama za održavanje mira ili stabilizacijskim snagama u okviru mandata Vijeća sigurnosti UN-a; žali zbog uloge Rusije i Irana u podupiranju sveopće represije sirijskog režima nad civilnim stanovništvom i zbog njihova preuzimanja kontrole nad sirijskim političkim procesom i ekonomskim resursima;

7. poziva Tursku da povuče svoje postrojbe iz sjeverne Sirije, koju nezakonito okupira izvan mandata UN-a; osuđuje turske nezakonite premještaje sirijskih Kurda iz okupirane sjeverne Sirije u Tursku radi pritvaranja i kaznenog progona, čime su prekršene međunarodne obveze Turske u skladu sa Ženevskim konvencijama; odlučno poziva da se svi sirijski pritvorenici koji su premješteni u Tursku smjesta vrate na okupirana područja u Siriji; zabrinut je da bi kontinuirano raseljavanje koje provodi Turska moglo dovesti do etničkog čišćenja sirijskog kurdskog stanovništva; naglašava da su nezakonita invazija i okupacija Turske ugrozile mir u Siriji, na Bliskom istoku i na istočnom Sredozemlju; oštro osuđuje tursko korištenje sirijskih plaćenika u sukobima u Libiji i Gorskom Karabahu, čime se krši međunarodno pravo;

8. čvrsto vjeruje u sirijsku vjersku i etničku raznolikost; žali zbog dugotrajnog diskriminirajućeg djelovanja sirijskog režima prema kurdskim Sirijcima; osuđuje ciljane napade sirijskog režima na kritičare, kao što je napad na dobitnika nagrade Saharov Europskog parlamenta Alija Ferzata zbog kritiziranja predsjednika Assada, kao i napade sirijskog režima na 124 kršćanske crkve, što je dokumentirala Sirijska mreža za ljudska prava; oštro osuđuje ubojstva pripadnika vjerskih manjina koja je počinio ISIL/Daiš, a posebno zločine genocida nad jezidima, muslimanskim šijitima te osobama kršćanske vjeroispovijesti u razdoblju 2014. – 2018.; duboko žali zbog progona manjina od strane oružanih opozicijskih skupina;

9. podsjeća međunarodnu zajednicu na težinu i razmjer kršenja ljudskih prava u Siriji za koja su odgovorne različite strane u sukobu; ističe golemu odgovornost sirijskog režima za njegovu odluku o tome da na mirne prosvjede odgovori sveobuhvatnom represijom i neizrecivim sredstvima; podsjeća na važnost izvješća Caesar, koje je Francuska 2014. predstavila Vijeću sigurnosti UN-a, te potvrde o vjerodostojnosti fotografija 11 000 identificiranih zatvorenika koji su od 2011. do 2013. bili izgladnjeni i mučeni do smrti u centrima za pritvor i vojnim bolnicama oko Damaska; odlučno poziva Europsku uniju i njezine države članice da podrže preporuku Istražnog povjerenstva UN-a iz ožujka 2021. o olakšavanju uspostave neovisnog mehanizma s međunarodnim mandatom i pristupu vođenom žrtvama za pronalaženje nestalih osoba ili njihovih posmrtnih ostataka, uključujući one pronađene u masovnim grobnicama;

10. oštro osuđuje ubojstva 550 međunarodnih i sirijskih novinara od strane sirijskog režima, kao i desetaka osoba od strane ISIL-a/Daiša i drugih oružanih skupina; poziva sirijski režim da odmah pusti na slobodu 400 novinara koji se prema informacijama Sirijske mreže za ljudska prava nalaze u pritvoru;

11. najozbiljnije osuđuje upotrebu silovanja kao ratnog oružja protiv žena, bilo da se radi o zločinima sirijskog režima i njegovih paravojnih postrojbi, kako je dokumentirao Međunarodni neovisni odbor UN-a, bilo da je riječ o zločinima ISIL-a/Daiša nad jezidskim i šijitskim ženama; podsjeća na ulogu žena u pobuni 2011. i na temeljnu važnost uključivanja žena na svim razinama sirijskih političkih, gospodarskih i pravosudnih struktura vlasti, uključujući tranzicijsku pravdu; ponovno ističe važnost uključivanja žena i mladih u proces rješavanja sukoba;

12. ponavlja svoju najoštriju osudu ruskih zračnih napada u kojima je ubijeno ukupno 6 900 civila, od kojih je 2 000 djece, uz korištenje kazetnog streljiva, vakuumskih bombi i dalekometnih raketa uperenih u neovisne medijske centre, bolnice, humanitarnu infrastrukturu, uključujući više od 207 medicinskih objekata prema informacijama Sirijske mreže za ljudska prava, te sirijske jedinice civilne obrane kao što su članovi humanitarne organizacije Bijele kacige; osuđuje pokušaje Rusije da kompromitira sliku Bijelih kaciga u zapadnim medijima agresivnom i trajnom kampanjom dezinformiranja na društvenim mrežama; najoštrije osuđuje sudjelovanje ruskih ratnih zrakoplova u kemijskim napadima sirijskog režima, na primjer u kemijskom masakru u Khan Sheikhounu u travnju 2017., nakon čega su ruski ratni zrakoplovi odmah bombardirali jedinu bolnicu u kojoj su žrtve liječene;

13. apelira na sirijski režim da odmah pusti na slobodu 130 000 nepravedno pritvorenih političkih zatvorenika, uključujući žene, muškarce i djecu, koji su žrtve prisilnih nestanaka za koje su odgovorne sirijske sigurnosne snage; oštro osuđuje sustavno mučenje, neljudsko postupanje i seksualno nasilje u strašnim uvjetima u kojima ih se zadržava, bez pristupa civilnom sudu, odvjetniku, medicinskoj skrbi ili njihovim obiteljima; naglašava da im se uskraćuju osnovna prava na pošteno suđenje, uključujući uskraćivanje informacija o njihovu uhićenju i mučenju radi izvlačenja lažnih priznanja; potiče sirijske vlasti da bez iznimke omoguće trenutačan i neometan pristup objektima za pritvor priznatim međunarodnim humanitarnim nevladinim organizacijama i nadzornim organizacijama bez prethodne obavijesti;

14. naglašava da je ISIL/Daiš i dalje aktivan u regiji i da nije poražen; izražava zabrinutost zbog poteškoća na koje se naišlo pri čuvanju i dobivanju pristupa dokazima o zločinima koje je počinio ISIL/Daiš i otkrivanju sudbine otetih; poziva EU i njegove države članice da podrže napore na terenu kako bi se dokumentirali i sačuvali dokazi o tim zločinima; pozdravlja kazneni progon državljana EU-a i trećih zemalja koji su se pridružili ISIL-u/Daišu;

15. izražava zabrinutost zbog ponovnog pojavljivanja ISIL-a/Daiša na sjeveroistoku Sirije; pohvaljuje napore međunarodne koalicije za borbu protiv Daiša; naglašava važnost kontinuiranog, dugoročnog angažmana SAD-a u koaliciji; ponovno izražava potporu naporima globalne koalicije za borbu protiv ISIL-a/Daiša te ističe važan doprinos sirijskih demokratskih snaga (SDF) kao saveznika u borbi protiv ISIL-a/Daiša;

16. izražava svoju zabrinutost zbog sve većih napetosti u iračkom Kurdistanu, koji posljednjih godina uživa veću stabilnost od Sirije, i koji je sirijskim izbjeglicama pružao sigurno utočište;

17. ponovno potvrđuje se osobe odgovorne za najteža međunarodna kaznena djela moraju propisno kazneno goniti, među ostalim i u državama članicama EU-a, u nedostatku drugih međunarodnih ili nacionalnih postupaka tranzicijske pravde; naglašava da je od ključne važnosti da sve sukobljene strane riješe pitanje osoba koje su u pritvoru i koje su nestale, što je temeljni dio svakog tranzicijskog procesa u cilju postizanja mira;

18. podsjeća da bi Međunarodni kazneni sud (MKS) trebao i dalje imati primarnu nadležnost za međunarodnu pravdu za zločine genocida, zločine protiv čovječnosti, ratne zločine i zločine agresije; smatra da stalno dolazi do novih zlodjela jer nitko za njih ne snosi odgovornost, a time se povećava i patnja žrtava; stoga ustraje u tome da je potrebno da se svi počinitelji pozovu na odgovornost, pa i primjenom načela univerzalne jurisdikcije, i da se pruži odšteta žrtvama; naglašava da se s uvođenjem mjera za pružanje pravde žrtvama ne može čekati do kraja sukoba te apelira na EU i njegove države članice da pojačaju svoju potporu postupcima koje vode predstavničke skupine Sirijaca; snažno osuđuje 16 veta koje je Rusija, uz potporu Kine, uložila na rezolucije Vijeća sigurnosti UN-a o upućivanju Sirije Međunarodnom kaznenom sudu;

19. pozdravlja prvu osudu službenika za sigurnost sirijskog režima zbog sudioništva u zločinima protiv čovječnosti 24. veljače 2021. na sudu u Koblenzu u Njemačkoj;

20. pohvaljuje napore država članica EU-a od 2019. da osiguraju široku međunarodnu potporu za osiguranje dugoročnog financiranja u okviru općeg proračuna UN-a za međunarodni, nepristrani i neovisni mehanizam UN-a za pomoć u istrazi i kaznenom progonu osoba odgovornih za najteže zločine prema međunarodnom pravu počinjene u Siriji od ožujka 2011.,

21. pozdravlja francusko-njemački zajednički istražni tim (JIT) za potporu kaznenom progonu zločina protiv čovječnosti koji su dokumentirani u izvješću Caesar; pozdravlja međunarodne uhidbene naloge koje su obje zemlje izdale 2018. kako bi se uhitila tri visokorangirana sigurnosna dužnosnika; pohvaljuje ulogu koju lokalne sirijske nevladine organizacije imaju u provjeri, dokumentiranju, prikupljanju i zaštiti dokaza o zločinima protiv čovječnosti i ratnim zločinima, kao i komplementarnu ulogu koju imaju nevladine organizacije poput Komisije za međunarodnu odgovornost i pravdu u pomaganju europskim tijelima kaznenog progona i pravosudnim tijelima u učinkovitom progonu ratnih zločinaca koji se nalaze na teritoriju država članica EU-a; poziva EU da osigura više pravnog osposobljavanja za Sirijce kako bi im se omogućilo da sudjeluju u borbi protiv nekažnjavanja;

22. poziva Komisiju da predstavi akcijski plan EU-a o nekažnjavanju s posebnim poglavljem o Siriji; naglašava da bi se tim akcijskim planom trebalo nastojati bolje koordinirati i uskladiti resurse i napore država članica u pogledu kaznenog progona ratnih zločinaca u EU-u; smatra da tranzicijska pravda ima temeljnu ulogu u osiguravanju dugoročnog mira; poziva EU da uspostavi namjenski europski fond za žrtve zločina protiv čovječnosti u Siriji;

23. podupire napore država članica da poboljšaju koordinaciju pravosudnih, policijskih i imigracijskih resursa razvojem udruženih jurisdikcija kako bi se podijelile njihove pravosudne nadležnosti i olakšao kazneni progon; naglašava da bi bolje opremljene države članice trebale dijeliti svoje stručnjake i usmene prevoditelje kako bi se olakšale učinkovite i djelotvorne istrage, dok bi svaka država članica trebala nastojati imenovati javnog tužitelja za ta kaznena djela kako bi se ubrzali napori za pravosudnu koordinaciju;

24. poziva države članice da na razini EU-a automatski razmjenjuju informacije o osobama osumnjičenima za ratne zločine u skladu s člankom 1.F Ženevske konvencije; smatra da je potrebna i bliža suradnja između tijela nadležnih za imigraciju i javnih tužitelja u pogledu osumnjičenih ratnih zločinaca na nacionalnoj razini;

25. apelira na države članice EU-a da bez iznimke u potpunosti surađuju u borbi protiv nekažnjavanja; izražava duboku zabrinutost zbog nedostatka suradnje određenih država članica u kaznenom progonu sirijskih ratnih zločinaca;

26. u potpunosti podupire europske napore pod vodstvom Nizozemske od rujna 2020. kako bi se pokrenuli sudski postupci protiv Sirije pred Međunarodnim sudom (ICJ) zbog kršenja Konvencije UN-a protiv mučenja;

27. poziva države članice da na predstojećoj konferenciji Organizacije za zabranu kemijskog oružja (OPCW) u proljeće 2021. zatraže suspenziju članstva Sirije u OPCW-u zbog krivotvorenja dokaza o upotrebi kemijskog oružja; ponavlja da je šokiran zbog 336 dokumentiranih kemijskih napada sirijskog režima u kojima su na civile bačeni klorni plin, sarin i sumporni iperit i osuđuje te napade;

28. snažno osuđuje napade svih strana na humanitarne radnike, posebno napade sirijskog režima i ISIL-a/Daiša; naglašava da sirijski režim snosi posebnu odgovornost za ciljana ubojstva humanitarnih radnika od 2011.; ističe veliku odgovornost Rusije za napade na humanitarne radnike, posebno za bombardiranje 21 poljske bolnice Liječnika bez granica (MSF) u listopadu 2015.;

29. izražava duboku zabrinutost zbog kontinuirane patnje sirijskog naroda, 10 godina nakon početka sukoba; posebno je zabrinut zbog toga što su se humanitarne potrebe u Siriji samo prošle godine povećale za petinu te da je za dodatnih 4,5 milijuna Sirijaca opskrba hranom sad postala nesigurna, a njih 90 % živi ispod granice siromaštva; smatra da pristup humanitarnoj pomoći mora ostati središnji prioritet EU-a u Siriji te da je za povećane potrebe potreban veći financijski i politički odgovor EU-a; napominje da se Rezolucija Vijeća sigurnosti UN-a 2533 o graničnom prijelazu Bab al-Hawa treba produljiti u srpnju 2021.; žali zbog činjenice da su se Rusija i Kina suzdržale od posljednjeg glasovanja umjesto da su glasovale za rezoluciju; smatra da nije moguće oslanjati se na isporuku humanitarne pomoći preko crte razgraničenja za osobe koje trenutačno ovise o prekograničnoj isporuci; podsjeća da preživljavanje 2,4 milijuna Sirijaca ovisi o prelasku granice i da bi nemogućnost da se produlji taj prelazak za najmanje 12 mjeseci imala teške i opasne posljedice za život; osuđuje djelovanja članica Vijeća sigurnosti UN-a koje su nastojale ograničiti pristup humanitarnoj pomoći u političke svrhe; apelira na sve članice Vijeća sigurnosti UN-a da podrže produljenje prekogranične rezolucije kako bi se izbjeglo pogoršanje humanitarne krize te kako bi se osiguralo širenje i podupiranje prekograničnih intervencija koje se provode u skladu s humanitarnim načelima; naglašava da je važno osigurati da granični prijelazi Bab al-Salam i Yarubiyah odmah

dobiju ponovno odobrenje u skladu s Rezolucijom Opće skupštine UN-a 74/169 kako bi se osiguralo da pomoć stigne do potrebitog stanovništva na sjeverozapadu i na sjeveroistoku najizravnijim rutama; naglašava da je važno osigurati da se humanitarna pomoć isključivo dodijeli najpotrebitijima;

30. poziva međunarodnu zajednicu da hitno odgovori na rekordne razine humanitarnih potreba sirijskog naroda u Siriji i izvan nje; potiče EU kao organizatora pete briselske donatorske konferencije o Siriji da pozove druge međunarodne donatore na povećanje potpore za zdravstveni sektor u okviru Plana humanitarne pomoći za Siriju većim, fleksibilnim, višegodišnjim financiranjem koje dugoročno pokriva potrebe stanovništva; poziva međunarodne donatore da posebno ulažu u programe kojima se popravljaju, obnavljaju i učvršćuju oštećeni ili uništeni zdravstveni objekti, osim ulaganja u drugu civilnu infrastrukturu koja je pretrpjela štetu;

31. apelira na Vijeće sigurnosti UN-a da u buduće rezolucije UN-a i službene rasprave uključi izričite pozive na zaštitu zdravstvenih radnika; u tom pogledu poziva države članice EU-a da pruže političku i operativnu potporu inicijativama i istragama u pogledu odgovornosti pod vodstvom UN-a kako bi se poštovalo međunarodno humanitarno pravo;

32. naglašava, uoči pete briselske donatorske konferencije koja će se održati 29. i 30. ožujka 2021., da je važno ne samo održati obećanja o humanitarnoj pomoći nego i povećati ih za Sirijce, interno raseljene osobe i izbjeglice, kao i za zajednice pogođene krizom u toj regiji; naglašava činjenicu da su EU i njegove države članice bili najveći donatori humanitarne pomoći u odgovoru na humanitarnu krizu u Siriji te od 2011. prikupili donacije u iznosu od 20 milijardi EUR; duboko je zabrinut zbog navodnih planova vlade Ujedinjene Kraljevine da znatno smanji svoj doprinos pomoći, uključujući smanjenje od 67 % za Siriju i 88 % za Libanon;

33. pohvaljuje ulogu susjednih država koje su pokazale solidarnost i pružile pomoć sirijskim izbjeglicama u Libanonu, Jordanu, Turskoj i Iraku; apelira na države članice EU-a da nastave financirati programe humanitarne pomoći za u zemljama domaćinima za izbjeglice te za interno raseljene osobe u Siriji; apelira na države članice EU-a da pruže sva potrebna sredstva i potporu kako bi se osiguralo da sva sirijska djeca izbjeglice u zemljama domaćinima imaju pristup ne samo osnovnom već i srednjoškolskom obrazovanju; snažno poziva sve zemlje domaćine da donesu sve potrebne mjere kako bi se to postiglo i da uklone sve administrativne ili zakonodavne prepreke; potiče zemlje domaćine da se usredotoče na pristup zapošljavanju, zdravstvenim uslugama i obrazovanju te građanskoj dokumentaciji, čime će se promicati sposobnost izbjeglica da rade postizanju samostalnosti;

34. primjećuje da će uzajamni fond EU-a Madad kao odgovor na krizu u Siriji isteći do kraja 2021.; poziva Komisiju da za humanitarni odgovor EU-a na sirijske krize osigura financijska sredstva u okviru Instrumenta za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju te da zajamči neometano funkcioniranje njegovih projekata;

35. poziva sve države članice da podrže načelnu humanitarnu pomoć, bez normalizacije odnosa sa sirijskim režimom; upozorava na to da se financijska sredstva EU-a ne smiju izravno ili neizravno ulagati u opću obnovu Sirije ako sirijski režim ne provede vjerodostojan politički proces; poziva potpredsjednika Komisije / visokog predstavnika Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku da u okviru dugoročnog planiranja za daljnje postupanje u Siriji u bliskoj suradnji sa sirijskim civilnim društvom razvije snažnu politiku dužne pažnje u pogledu ljudskih prava za buduće mjere obnove, uključujući okvir za praćenje s posebnim pokazateljima standarda u području ljudskih prava; žali zbog ruskih, iranskih, kineskih i turskih poslovnih planova da izvuku korist od uništenja Sirije;

36. poziva države članice EU-a da zadrže sankcije za pojedince i subjekte koji su sudjelovali u represiji u Siriji; naglašava važnost izbjegavanja neželjenih negativnih posljedica sankcija humanitarnim izuzećima za načelno humanitarno djelovanje i važnost rješavanja izazova u pogledu prekomjernog pridržavanja bankarskih propisa zajedno s SAD-om;

37. apelira na EU i njegove države članice da obnove i prošire popis osoba na koje se primjenjuju ciljane sankcije u okviru novog globalnog režima sankcija EU-a u području ljudskih prava, uključujući sirijske, ruske i iranske civilne i vojne zapovjednike koji su pouzdano bili upleteni u ratne zločine;

38. snažno se zalaže za donošenje učinkovitog zakonodavstva EU-a o korporativnoj dužnoj pažnji kojim se trgovačkim društvima iz EU-a i onima koja posluju na jedinstvenom tržištu nameću obveze dužne pažnje u pogledu ljudskih prava;

39. podsjeća sve države članice EU-a da Sirija nije sigurna zemlja za povratak; smatra da bi svaki povratak trebao biti siguran, dobrovoljan, dostojanstven i informiran, u skladu s iznesenim stajalištem EU-a; poziva sve države članice EU-a da se suzdrže od promjene smjera nacionalnih politika kako bi se određenim kategorijama Sirijaca uskratio njihov zaštićeni status te da taj trend preokrenu ako su to već učinile; apelira na Libanon i Tursku te sve zemlje u regiji da obustave deportacije Sirijaca natrag u Siriju protiv njihove volje;

40. osuđuje nepovratnu štetu koju je kulturnim lokalitetima nanijela Asadova taktika „spaljene zemlje” te pljačku i krijumčarenje artefakata od strane džihadista, koji ih koriste za financiranje svoje uloge u sukobu;

41. iznimno je zabrinut zbog pogoršanja humanitarnog, sanitarnog i sigurnosnog stanja u kampovima na sjeveroistoku Sirije, posebno u kampovima Al Hol i Roj, koji su i dalje plodno tlo za radikalizaciju; smatra da bi državljane EU-a koji su osumnjičeni za pripadnost terorističkim organizacijama i pritvoreni u tim kampovima trebalo dovesti pred sud; šokiran je zbog ubojstva zaposlenika organizacije Liječnici bez granica koji je radio u kampu Al Hol 24. veljače 2021., što je dodatan dokaz o ljudskim žrtvama zbog nasilja i nesigurnih životnih uvjeta u kampu;

42. poziva države članice da zaštite djecu koja su njihovi državljani i koji su možda pritvoreni zbog kaznenih djela u vezi sa sigurnošću ili zbog povezanosti s oružanim skupinama;

43. poziva države članice da izvrše repatrijaciju sve europske djece, uzimajući u obzir prvenstveno njihove posebne obiteljske situacije i najbolji interes djeteta, te da pruže potrebnu potporu za njihovu rehabilitaciju i reintegraciju, uz potpuno poštovanje međunarodnog prava;

44. nalaže svojem predsjedniku da ovu Rezoluciju proslijedi Vijeću, Komisiji, Europskoj službi za vanjsko djelovanje, potpredsjedniku Komisije / Visokom predstavniku Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku, vladama i parlamentima država članica, vladi i Iračkom zastupničkom vijeću, regionalnoj vladi Kurdistana te vladi i parlamentu Ruske Federacije.